

GOM-DIRECTEUR ONNO ZWART

GOM-DIRECTEUR ONNO ZWART

‘We moeten het me

Met de aanstelling van Onno Zwart als directeur kan de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) eindelijk starten met de herstructurering van de Duin- en Bollenstreek: opruimen van verrommelde opstanden, uitplaatsen van glas, het uitvoeren van de compensatieregeling voor onttrokken bollengronden. “Het gaat om balans en evenwicht met als uiteindelijk doel een vitale economie in een vitaal landschap”, zegt Onno Zwart in het kantoor van de GOM in Noordwijkerhout.

Tekst:
Gerrit Wildenbeest
Foto's:
René Faas

In 2010 is de Greenport Ontwikkelings Maatschappij (GOM) opgericht. De GOM voert de afspraken uit zoals die door de zes Duin- en Bollenstreekgemeenten zijn neergelegd in de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG). De ISG op zijn beurt vloeide voort uit de aanwijzing van de Duin- en Bollenstreek als een van de vijf Greenports - belangrijke tuinbouwclusters - door de overheid in 2004.

Het werkveld van de GOM betreft de herstructurering van het grondgebied van de zes gemeenten buiten de bebouwde kom. Per 1 januari 2011 is Onno Zwart agetreden als directeur van de GOM.

Zwart is afkomstig van Grontmij Nederland, waar hij vier jaar werkzaam was als commercieel directeur. Daarvoor was hij achttien jaar mede-eigenaar van een adviesbureau. Uit dien hoofde was hij ook betrokken bij diverse projecten in de Duin- en Bollenstreek. “Ik heb in die periode de Duin- Bollenstreek goed leren kennen”.

Kunt u in het kort de positie van de GOM ten opzichte van de gemeenten uitleggen?

“De GOM is een private organisa-

tie zonder winstoogmerk en is opgericht door de zes Bollenstreekgemeenten, die aandeelhouder zijn. Het is de bedoeling dat wij de herstructurering van hun grond in het buitengebied - buiten de bebouwde kom - uitvoeren. De door de gemeenten vastgestelde Intergemeentelijke Structuurvisie Greenports is het ruimtelijke toetsingskader voor de uit te voeren projecten. GOM genereert in principe zijn eigen inkomsten die we weer terug investeren in de herstructurering.

Behoudens wat projectsubsidies, zoals de FES-gelden ten behoeve van het glastuinbouwgebied Trappenberg-Kloosterschuur en het bedrijventerrein Delfweg (enige miljoenen) gebeurt dat op twee manieren. Wij genereren opbrengsten uit de 600 geplande woningen in het buitengebied. Dat geld wordt ingezet voor herstructurering.

In de tweede plaats ontvangen we compensatiegelden wanneer eerste klasbollengrond voor andere doeleinden moet wijken. Een derde geldstroom bestaat uit de toegezegde RIF-gelden (RIF= Regionaal Investerings Fonds) van alle gemeenten uit het gebied Hol-

et elkaar doen'

land-Rijnland, die tot 2022 10 miljoen euro hebben toegezegd. Bij elkaar genereren we ongeveer 100 miljoen euro aan eigen inkomsten voor de komende 10-20 jaar”.

Hoe zit de compensatieregeling voor de bollengronden er precies uit?

“Als iemand 1 vierkante meter bollengrond planologisch onttrekt, dient daarvoor 40 euro in het compensatiefonds gestort worden. Dat geld dient binnen drie jaar te worden ingezet volgens de door de provincie dwingend aan de GOM opgelegde 40-30-30 verdeelsleutel.

Tenminste veertig procent van de meters moet worden ingezet voor opruiming van de verrommeling, niet meer dan 30 procent van de meters mag worden aangewend voor omzetting van grasland in bollengrond en niet meer dan 30 procent van de meters voor het omzetten van tweede klas bollengrond in eerste klas bollengrond. De opruimen van de verrommeling is een nieuw en duur element; vandaar dat we die 40 euro per vierkante meter nodig hebben”.

Geven de gemeenten als aandeelhouders de GOM voldoende speelruimte? De meningsverschillen tussen de gemeenten omtrent de compensatie van het op bollengrond aangelegde parkeerterrein Keukenhof doet anders vermoeden.

“De gemeenten hebben voor een private uitvoeringsorganisatie gekozen om slagvaardig op te kunnen treden. Het is wel zo dat de gemeenten als aandeelhouders gezamenlijk uiteindelijk het laatste woord hebben. Maar alle zes hebben ze zich gecommitteerd aan de Structuurvisie, die is heel duidelijk en krachtig, daar kan men niet zomaar van afwijken. In het kader van de bestemmingsplannen in

het buitengebied zou het wel handig zijn als er harmonisatie zou optreden, uiteindelijk heeft iedereen een belang bij eenduidigheid”.

Ik kan me voorstellen dat u als GOM vindt dat men ook in het geval van Keukenhof moet vasthouden aan 40 euro per vierkante meter ofte wel een totaal bedrag van 4 miljoen. Dat is in overeenstemming met de afspraken en brengt voor de GOM meer compensatiegeld in het laatje.

“Een helder systeem, waarin de afspraken consistent worden toegepast, is in het belang van de herstructurering en dus van de GOM. Dat laat onverlet dat elke casus anders is, daar hebben we nu mee te maken. We werken nu aan een oplossing voor Keukenhof”.

Wat vindt u van de suggestie van tuinbouwhistoricus Maarten Timmer dat de opgave van de herstructurering van de Bollenstreek een stuk gemakkelijker wordt als je ook de Haarlemmermeer erbij betrekt.

“Het formele antwoord is dat onze opdracht binnen de Bollenstreek ligt. Ik wil daar wel aan toevoegen dat het bij een vitale economie in een vitaal landschap niet alleen gaat om verbetering van de economische perspectieven voor het bedrijfsleven, maar ook om een algehele kwaliteitsverbetering van de leefbaarheid. Als je daarvoor de aandacht verlegt naar elders, is de verleiding groot dat je een aantal moeilijke maar nodige beslissingen in dit gebied uit de weg gaat. Ik ga er vanuit dat het mogelijk is om binnen de Duin- en Bollenstreek de kwaliteitsslag te maken die dit gebied klaarmaakt voor de volgende generaties”.

Hoe gaat de GOM concreet te werk? Welke projecten staan op stapel?

“We hebben een kweekvijver - het

gaat om enkele tientallen - van mogelijke projecten, waarvan we in fases bekijken of ze in uitvoering kunnen worden genomen. Gezien de oriënterende fase is het niet in ons belang deze al aan de openbaarheid prijs te geven, maar het gaat bijvoorbeeld om projecten waar grondeigenaren opstanden willen slopen of geïnteresseerd zijn in de ontwikkeling van ‘greenportwoningen’ op hun locatie. Projecten die we voor 2011 in uitvoering willen gaan nemen zijn het bedrijventerrein Delfweg en het Glastuinbouwgebied Kloosterschuur-Trappenberg (mede bestemd voor hervestiging van grootschalig glas uit de Bollenstreek-red).

In hoeverre worden uw mogelijkheden beperkt door projectontwikkelaars die hele delen van de streek in handen hebben?

“Ik heb te maken met grondeigenaren ongeacht wie het zijn en ongeacht wat ze voor hun bezit betaald hebben. Verder heb ik net als de grondeigenaren te maken met het planologisch kader. Duidelijk is ook dat grondeigenaren die bollengrond willen onttrekken de GOM daarvoor moeten compenseren. Eveneens helder is dat er geen woningbouw in het buitengebied kan plaatsvinden, behalve als dat Greenportwoningen zijn en in het kader van de ruimte-voor-ruimteregeling.

Grondeigenaren die speculatief grond hebben gekocht hebben rekening te houden met dit strakke planologische kader en het systeem van de GOM dat erbij is gekomen. De uitdaging is om binnen deze kaders met alle belanghebbenden te komen tot ruimtelijke oplossingen die leiden tot een vitale economie in een vitaal landschap. Maar we kunnen niemand verplichten”.

Vanuit agrarische hoek staat men behoorlijk kritisch tegenover de GOM. Men vreest overbodige bureaucratie en weinig slagvaardigheid. Als je ziet hoe lang de sanering van het bedrijventerrein Delfweg al op de rol staat is dat wel begrijpelijk.

“Allereerst: GOM is een kleine, flexibele organisatie zonder overhead. De omvang van de projecten bepaalt hoeveel mensen ervoor de GOM aan de slag gaan. Ik begrijp dat de werkelijkheid van een bollenkweker een andere is dan die van de beleidsmakers en daarom begrijp ik zijn scepsis. De GOM wil mede dienstbaar zijn aan de ondernemers in de bloembollensector, maar we hebben wel te maken met de spelregels.

Nederland is geen gemakkelijk land. We hebben te maken met veel mensen en belangen binnen een beperkte ruimte. Dat maakt het per definitie ingewikkeld, maar we hebben geen alternatief. We hebben elkaar nodig. Zonder de bollenkwekers en andere grondeigenaren kom ik niet aan mijn casussen, zij hebben de overheid en de GOM nodig. Het gaat om evenwicht en balans”.